

TEORIES DEL DISSENY

Julia Carrasco Parodi

Professor Responsable:

Grup: 1,2,101,102,201,202

Codi: 105709

Crèdits: 6 ECTS

Curs: 1

Semestre: 2

Tipologia: Formacio Basica

Matèria: Filosofia

Horaris:

Grup	Horaris	Professor
1	Dimecres 09:00 - 10:30	Julia Carrasco Parodi
2	Divendres 09:00 - 10:30	Julia Carrasco Parodi
101	Dimecres 10:45 - 11:45	Daniela Callejas Aristizabal
102	Dimecres 12:00 - 13:00	Daniela Callejas Aristizabal
201	Divendres 12:00 - 13:00	Daniela Callejas Aristizabal
202	Divendres 10:45 - 11:45	Daniela Callejas Aristizabal

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Índex de la Guia Docent

Presentació de l'assignatura

Recomanacions

Continguts

Metodologia

Avaluació

Bibliografia i Recursos

Resultats d'Aprenentatge

Presentació de l'assignatura

Breu descripció:

Teories del disseny es proposa introduir i analitzar críticament els principals discursos al voltant del disseny. A través d'activitats de lectura, discussió i investigació, s'oferiran algunes claus d'interpretació per a la comprensió de la figura del dissenyador tant en el recorregut històric com en la relació amb l'actual context cultural i social.

Alguns dels temes que es tractaran tindran a veure amb els àmbits del disseny, la seva relació amb la cultura visual, amb els canvis econòmics i tecnològics, però també amb la responsabilitat social del dissenyador en un context mediambiental que ens obliga a repensar molts aspectes del consum i de la producció. El punt de partida per analitzar aquests aspectes seran els textos claus de diferents disciplines no només de l'àmbit professional del disseny, sinó també de la sociologia, de l'ecologia i de la filosofia.

Objectius Formatius:

L'objectiu final de l'assignatura és oferir una sèrie d'instruments que no només permetin reconèixer i entendre conceptes propis de la teoria del disseny, sinó també desenvolupar i defensar amb rigor un discurs personal sobre alguns temes de la disciplina.

Mentre en un primer moment es fomentarà la formació d'una mirada crítica a través de l'anàlisi de fonts de diverses procedències, a la fase final es tractarà d'utilitzar les eines d'anàlisi i de recerca adquirides per defensar una idea pròpia relacionada amb la disciplina.

Recomanacions

Haver cursat l'assignatura d'Art, Disseny i Societats (ADS) del primer semestre de primer.

Utilitzar la bibliografia compartida per les docents de manera autònoma per a poder fer un bon seguiment del contingut de l'assignatura.

Utilitzar el Campus, i el material que les docents vagin compartint en aquest, de manera activa, responsable i autònoma per a poder seguir els continguts i els exercicis (tant aquells que es facin a l'aula com aquells que s'encomanin a l'/la alumne/a fora d'aquesta) de manera eficient.

Continguts i Metodologia

Breu descripció:

L'assignatura té l'objectiu d'introduir als/les estudiants als conceptes, marcs teòrics i contextos principals de les teories del disseny, creant relacions directes amb les seves esferes d'interès, paradigmes socioculturals i la relació amb altres disciplines i activitats: la cultura del consum, l'ecologia, el productivisme, els feminismes i les perspectives postcoloniales, la planificació ecosocial, la cultura visual, la cultura digital, la futuritat, la cultura de la deixalla, la reparació, la participació, la pluriversalitat, etc. Les temàtiques a les quals estan dedicades les sessions tant teories com pràctiques tenen com a punt de partida la relació del disseny amb alguns conceptes clau així com perspectives aliades des de les que fer-ne front:

- Disseny i Ecologia
- Disseny i Poder
- Disseny i Territori
- Disseny i Diversitat

Mentre les sessions magistrals desenvolupen el discurs a través d'una sèrie de conceptes i casos exemplars, les lectures que les acompanyen presenten la contribució de pensadors/pensadores diversos/es, des de textos de Bruno Munari i Victor Papanek, fins a les aportacions més recents a la teoria del disseny d'Arturo Escobar, Enzo Manzini, Liz Sanders, Terry Irwin, Ecce Canli, Galen Cranz, Alice Rawsthorn, Tony Fry, Anthony Dunne i Fiona Raby o Friederich von Borries.

Metodologia docent:

Teories del disseny es compon de metodologies pedagògiques diverses que es despleguen en tres diferents espais/formats: les classes teòriques o plenàries, els seminaris i el laboratori d'investigació i documentació.

Activitats formatives:

Les classes teòriques o plenàries: Es tracta de les classes on s'exposen els continguts teòrics de l'assignatura, relacionant el disseny no només amb els aspectes més directament lligats a la professió, sinó també amb les implicacions culturals, socials i mediambientals. L'apropament a aquestes temàtiques serà multidisciplinari i transversal amb l'objectiu d'anar resolent les particularitats de la cultura del disseny i la investigació en disseny.

Els seminaris: Els seminaris es duren a terme de manera participativa i col·lectiva i operen a través de lectures i la realització d'exercicis pràctics concrets. Són un espai on idees, aclarir dubtes, posar en comú allò que s'està aprenent i investigar en disseny des de la cooperació i les particularitats metodològiques guiades per les temàtiques presentades en l'apartat anterior.

El laboratori d'investigació i documentació: Al llarg del curs es durà a terme un projecte d'investigació en disseny, informat pels temes treballats a les classes teòriques i guiat per metodologies pel disseny d'ontologies, el visual research, la etnografia o la autoetnografia, que permetrà a l'alumnat sintetitzar i utilitzar les metodologies i les eines que es van aprenent al llarg del curs. El laboratori d'investigació i documentació es duu a terme de forma intercalada amb els seminaris a través de la realització d'exercicis tutoritzats i una presentació pública dels resultats.

Avaluació

Normativa general d'avaluació

Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0. Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

La menció de matrícula d'honor es pot atorgar a l'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre de matrícules d'honor que s'atorgui no pot ser superior al cinc per cent de persones matriculades en una assignatura en el període acadèmic corresponent, excepte si el total de persones matriculades és inferior a vint, en el qual cas es pot atorgar una sola matrícula d'honor.

Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Sistema avaluació continua

El sistema d'avaluació d'EINA i de la UAB és d'avaluació continuada, l'objectiu de la qual és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

El procés d'avaluació continuada ha d'incloure un mínim de tres activitats avaluatives, de dues tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, cap de les quals pot representar més del 50% de la qualificació final.

1. Prova escrita sobre els 4 textos treballats als Seminaris = 40% (Recuperable)
2. Un exercici individual que es durà a terme a Seminaris = 15% (NO recuperable).
3. Projecte d'investigació grupal = 40%
 - 3.1. Presentació pública i dispositiu expositiu: 15% (NO recuperable)
 - 3.2. Memòria d'investigació i documentació: 25% (Recuperable)
4. Assistència i participació a les classes: 5% (NO recuperable)

Sistema avaluació única

L'estudiant pot sol·licitar l'avaluació única en aquelles assignatures que ho permetin, degut als seus continguts i metodologies docents, i així ho estableixin en la guia docent. Implica el lliurament en una única data del nombre d'evidències avaluadores requerides per l'assignatura. Cal presentar una

sol·licitud motivada que ho justifiqui, dins els terminis fixats per el centre.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura podrà consistir, a decisió dels i les docents, en una prova de síntesi, que permet l'avaluació dels resultats d'aprenentatge previstos en la guia docent de l'assignatura. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

1. Prova escrita sobre els 4 textos treballats als Seminaris = 35% (Recuperable)
2. Un exercici individual que es durà a terme a Seminaris = 10% (NO recuperable).
3. Projecte d'investigació individual = 55%
 - 3.1. Quadern de treball: 25% (NO recuperable)
 - 3.2. Memòria d'investigació: 30% (Recuperable)

Procés de revisió única

La revisió es pot sol·licitar al professorat i es farà segons el calendari lectiu.

Resultats d'aprenentatge de la matèria

Competències

Contrastar els conceptes i arguments adquirits a les lectures de teoria i crítica de l'art i del disseny mitjançant la seva aplicació a l'anàlisi de la contemporaneïtat en el camp de l'art i el disseny. (CT06)

Generar un assaig acadèmic i/o un projecte de recerca sobre crítica del disseny . (CT06)

Coneixements

Elaborar esquemes i mapes conceptuals a partir de la lectura d'articles de teoria, història i crítica de l'art i del disseny. (KT02)

Citar els conceptes clau en la interpretació de les principals línies argumentals d'un assaig acadèmic de teoria i crítica de l'art i del disseny . (KT02)

Habilitats

Elaborar esquemes i mapes conceptuals a partir de la lectura d'articles de teoria, història i crítica de l'art i del disseny. (KT02)

Citar els conceptes clau en la interpretació de les principals línies argumentals d'un assaig acadèmic de teoria i crítica de l'art i del disseny . (KT02)

Resultats d'aprenentatge de la titulació

Coneixements

Respondre a qüestions globals en relació amb el camp de coneixement del disseny i l'art, de les indústries culturals, el seu entorn institucional i els agents que intervenen en aquests.

Referenciar correctament les fonts documentals, la bibliografia necessària i el coneixement de l'entorn patrimonial tant per a la projecció com per a l'anàlisi i crítica raonada del disseny i/o l'art.

Habilitats

Investigar amb esperit crític en l'àmbit del disseny i les seves disciplines afins, tenint en compte la innovació, l'experimentació i la constant renovació de les indústries culturals, així com els drets fonamentals i els valors democràtics i d'igualtat.

Sintetitzar coneixements de diverses fonts i procedències (estudis, treballs de camp, bibliografia, observacions directes o experiències de caràcter pràctic) ja siguin de l'àmbit del disseny com d'altres afins i/o auxiliars i disciplines afins pròpies de les indústries culturals.

Competències

Elaborar informes professionals i acadèmics en relació amb l'àrea del disseny, les arts i les seves disciplines auxiliars.

Bibliografia i Recursos

- Barthes, Roland (1993). Semántica del objeto. En La aventura semiológica (pp. 247-251). Madrid: Paidós.
- Batlle Lathrop, Antonio (2018) Diseño desechable. REPARACIÓN COMO RESISTENCIA AL DISEÑO DESECHABLE (pp.17-23). Chile: Escuela de Diseño de la Pontificia Universidad Católica de Chile.
- Cranz, Galen (2016). Ethnography for designers. Londres: Routledge.
- Schouwenberg, Louise, & Kaethler, Michael (2021). The auto-ethnographic turn in design. Amsterdam: Valiz.
- Canli, Ecce (2017). Queering design: Material reconfigurations for body politics. Porto: U. Porto.
- Domínguez Rubio, Fernando, & Fogue, Uriel (2017). Desplegando las capacidades políticas del diseño. Diseña, (11), 96–109. <https://doi.org/10.7764/disena.11.96-109>
- Ehrnberger, Karin, Räsänen, Minna, & Ilstedt, Sara (2012). Visualising gender norms in design: Meet the mega hurricane mixer and the drill dolphia. International Journal of Design.
- Escobar, Arturo (2017). Autonomía y diseño. La realización de lo comunal. Buenos Aires: Tinta Limón.
- Hui, Yuk (2020). ¿Qué comienza después del fin de la ilustración?. En Fragmentar el futuro. Ensayos sobre tecnodiversidad (pp. 65-85). Buenos Aires: Caja Negra.
- Le Guin, Ursula K. ([1986], 2023). La teoría de la bolsa de la ficción. Buenos Aires: Rara Avis.
- Löbach, Berndt (1983) Funciones de productos industriales. En Diseño industrial (pp.52-64). Barcelona: Gustavo Gili.
- Manzini, Ezio. 2015. Quan tots dissenyes. Una introducció al disseny per a la innovació social. Madrid: Experimenta Theoria.
- Munari, Bruno. 2016. Com neixen els objectes? Apunts per a una metodologia projectual. Barcelona: Gustavo Gili.
- Papanek, Victor. 2014. Dissenyar per al món real. Ecologia humana i canvi social. Barcelona: Pollen.
- Sparke, Penny. 2016. Disseny i cultura. Una introducció. Barcelona: Gustavo Gili.
- Winner, Langdon (1980). Do artifacts have politics? Daedalus, 109(1), 121-136. <https://www.jstor.org/stable/20024652?origin=JSTOR-pdf>

NB: al llarg del curs es facilitarà als estudiants la bibliografia específica d'algunes classes teòriques i referències bibliogràfiques segons els seus projectes de recerca.